

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горюца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі неділь і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

БУКОВИНА

Австрійські справи.

(Гр. Бадені в Люблянї. — Приготовленя до сеймових виборів. — Упадок лібералів. — Пос. Фурніє про лібералів. — Чехи против Німців. — Дві качки про Галичину).

Минувшого тижня закінчив наш президент міністрів гр. Бадені свою інспекційну подорож по Країні. Найгарнійшою точкою его подорожи був побут в Люблянї, де его незвичайно сердечно витали Словінці. При сій нагоді показало ся, що в Країні настають ліпші часи, часи, де між обома народами настає згода і мир. Се проявляло ся також в привітних бесідах так президента краю, як маршалка краевого і бурмістра міста. Ся згода владувала очевидно президента міністрів гр. Баденіго вельми і він висказав се у своїй німецько-словінській відповіді. Се іменно викликало цілі гromи оплесків зі сторони Словінців. З тої нагоди натякнув гр. Бадені також про можливість утвореня одноцільного клубу словінсько-хорватского. На сю тему заговорив головний орган Словінців Slovenski Narod і доказує, що переведене того плану в дію було-б можливе, коли-б лише існуючі три фракції стали трохи вирозуміліші, як доси. Заразом висказує головний орган Словінців надію, що побут гр. Баденіго вплине на всіх успокоюючо, бо

мешканці краю мали нагоду пересвідчити ся о добрих намірах правительства щодо помиреня ворогуючих з собою народностей.

В тих краях австрійських, де розпані вибори до краєвих сеймів, розгорілася горячкова праця. І нічого дивного, бо-ж від послідних пістьох літ багато змінило ся в тих краях, от хоч би в Горішній і Долішній Австрії і Стирії. Лише в однім краю все тихо, а то в Каринтії. Перший раз лучає ся в Австрії, що два народи при виборах поступають згідно в дусі справедливости. Виборчі комітети Німців і Словінців згодили ся вже, хто і де має кандидувати. Згода наступила на ґрунті християнським і соціально-політичним. У відозвах до виборців зазначили оба комітети виборчі, що їм дорожша віра, як спір народностей. За те в сусідній Стирії борба закипіла вже на добре. Головно веде ся борба против лібералів, а веде ся она зі сторони клерикалів і німецьких народовців. Оскільки можна вже тепер судити, дістануть ся мандати з курії сільської посілости в руки клерикалів, а по містах німецькі народовці мати-муть сильну підпору від клерикалів. Се передвиджують ліберали і тому Neue fr. Presse страшно накидає ся на антисемітизм, що ширить ся в Стирії, але она дістала за те заслужену відправу від Grazer Volksblatt-у, головного органу сти-

рійських клерикалів. А що діє ся в Долішній Австрії? Там рухають ся майже — і се признає навіть ліберальна Neue fr. Presse — самі антисемітські стороництва.

Коли оно так, що в Каринтії погодили ся Німці з Словінцями, в Стирії ліберали мають дуже мало виглядів на якийсь успіх, а в Долішній Австрії „рухають ся майже самі антисемітські стороництва“, то для лібералів вийдуть сеймові вибори мабуть так, як виїшли для них вибори до віденської громадської ради, значить: цілковитим упадком. Ліберали вигощували ся в Австрії дуже ґрунтовно, они викликали против себе великий рух антисемітско-клерикальний і тепер — можна-б навіть сказати — досить спокійно вичікують свого кінця, заложивши руки. Думали они уратувати себе зміною назви і рішили свою партію не називати вже ліберальною, тільки німецькою поступовою партією. Але з того, що доси стало ся, можна сміло сказати, що зміна назви партії не змінила зовсім успособленя виборців до того стороництва, що очевидно клячуть ся до упадку. Цікаве ще се, що ліберали думают все ще грати визначну ролю в новій радї державній. Так бодай виходить з бесід поодиноких ліберальних матадорів. А ось що сказав один такий ліберальний матадор пос. Фурніє перед своїми виборцями

Ми і наша публіка.

(Хто винен?)

(Конець).

Редакция „Буковини“ стає на становиску колишньої статі в „Зорі“ п. з. „Нема грошей“. Становиско се різко односторонне: письменник дає публіці свою працю, а не дістає від неї ані моральної ані матеріальної підмоги, тож робить їй гіркі закиди і приписує їй всю, майже всю вину. Кожде становиско односторонне само собою викликає сумніви, а сумніви сі оправдують ся в дуже великій мірі вже наведеними повисше відзивами інших письменників, відзивами навіть сих зміж них, що опроче дуже прихильно віднеслись до автора статі „Нема грошей“, та піддержали, а навіть скріпили деякі его закиди, чинені „нашій публіці“. Д. Ол. Борковський дуже дотенно замітив, що коли вже ми самі винні, то в сїм случаю ми самі чей не — публіка, а таки ми — письменники, тож таки мабуть справді сей, хто підносить якусь невдачу в справі, що в ній сам бере діяльну участь, повинен би поглядати за причинами таки трохи й около себе, та около „письменників“ взагалі. Лишаючи на боці питане, хто більше винен в тяжкїм неволєню нашого народа — чи ми самі, чи ті, що неволять его — треба і в сїм безоглядно згодити ся з д. Ол. Борковским, що — видко ся — письменність наша поки-що не є такою поживою, котру би наша громада уважала за таку конечну для себе

як хліб! Пригадаю тут дуже справедливу й важну замітку, висказувану нераз пок. Мих. Драгомановом, що — ніякі хоч би й як хитро придумані підпірки не піддержуть нашої письменности (не сотворила-б єї і не піддержала-б і „політична воля“!), коли у неї самої не буде внутрішньої сили, коли она не стане щоденною потребою для суспільности та не заступить для неї сеґо, що сій суспільности подають поки-що иньші, чужі письменности! Хіба-ж автори тих всіх поетичних і наукових творів, писаних чужими мовами, що то тисячами розходять ся між публікою, і то таки між нашою! (особливо на Україні) — хіба-ж ті автори що-йно плакали й сердились на публіку, заки здобули собі признаєнє й покуп? Се-ж старе житєве право: ніякі сентименти й ніякий дротований механізм не заступить життя й живого організму! Нашої публіки не одушевляють програми? — а хіба-ж письменник д. Ів. Франко сам не признає, що у нас є неспроможність до дійсної програми? у нас — то чейже не у публіки, бо публіка має право глядати програми у світочів. Наші писателі пишуть приханцем, за спасибі... — а хіба-ж то у інших народів знамениті писателі стали отак на млі ока слави й через ніч зискали признаєнє? хіба-ж у інших народів писателі становлять якусь особну касту, хіба-ж не „пишуть“ і там, і то далеко, переважно люди, що мають яке небудь иньше головне занятє серед суспільности: адвокати, урядники, учителі, святициники, лікарі, ремісники, фабриканти,

кунці, промисловці і т. д., і т. д.? Правда, лучают ся і там зрідка й писателі — що так скажу — по званю, та які? писателі повістий та хіба ще творів драматичних і — журналісти. Та сї писателі повістий певно не мають і найменьшого жалю до публіки, коли она не хоче їх читати; а журналісти? — або стають до праці при дневниках, що згори мають зацвєчене ествоване, або — як у нас Волод. Барвінський і Ом. Партицкий — тяжкою, обдуманною працею старають ся позискати публіку й запевнити своему видавництву будучність! А кілько їх гине марно... То-ж і д. М. Павлик признає, що більша часть наших передплатників платить, а знов же наші писателі й політики мало образовані й мало сґмоційні. Правда, д. Павлик називає при тім нашу публіку темною, норовистою і претенсіональною, та по мой думці діло стоїть тут так, як з програмою! А хто-ж так часто систематично баламутить нашу публіку (та ще за чужі, готові гроші!), хто піддержує в ній неменьше систематично пристрасть, норовистість, претенсіональність та ще й отой дешевий скептицизм перед часом дозрілої дитини, що то на него нарікає д. Ів. Франко? В замітних словах Ол. Кониського найшла редакция „Буковини“ лише закид публіці! — а хіба-ж не каже той же Ол. Кониський виразно, що байдужість публіки то се-б не таке велике лихо, коли-б не ростич і спільне саможерство між письменниками? Хто-ж письменникам винен, що не здобули ся (1894) на з'їзд?

„Я думаю, що прапор німецького поступу мимо всякої агітації збере около себе велику і сильну партію. Я хотів би, щоби то була велика і сильна партія, котра би імпонувала правительству та вели борбу против реакції, радикалізму і славянського ворога та побурювала німецьких завистників. З яких елементів буде складати ся та партія, нині годі сказати. Може бути, що велика посілість буде держати ся здалека від тої партії; але тої евентуальности не уважаю за небезпечну. Репрезентанти ліберальної аристокрації ґрунтової злучать ся тогди може з дотеперішнім клубом Коронійного в свобідно-консервативну партію державну, котра буде певно стояти в порозуміню з партією поступовою, бо як партія державна буде разом з нами боронити німецький головний характер державі та ставити опір всякому змаганю, маючому на цілі заведене федералізму в нашій державі, котрий би єї лиш ослабив. Она буде поборювати всяку зміну конституції. Від сего лівого центра знайдесь лекша дорога і до ліберальних членів польського клубу, як до теперішньої лівниці, а то виділи ми в справі целейській. До партії поступової прилучать ся також і ті, що доси стояли на лівниці поза партіями. В справах національних буде помагати партія народно-німецька, а в справах свободи фракція соціально-демократична.“ З сих слів посла Фурніє виходило би, що має настати якась коаліція лібералів, вільно-консервативів, німецьких народовців, соціал-демократів і ліберальних Поляків, і то все помимо того, що ліберали заявляють борбу не лише правительству і реакції, але також соціал-демократам і Славянам. Якось неімовірними здають ся нам ті надії ш. посла, тим більше, що по его думці ліберали мають бути правительственною партією, а оно заносить ся на цілком противне, що впрочім після програми поступовців мало би наступити цілком певно.

В Чехах взяли на себе ролю національних борців гімнастичні товариства, з одної сторони чеські, з другої німецькі. Одні

і другі устроюють прогульки по краю, а властиво — і з сего можна вгадувати цілі тих прогулок — лише в мішані повіті і місцевости. Коли тільки появить ся відозва німецького гімнастичного товариства, зараз таки й Чехи з своєї сторони проєктують прогульку до тої самої місцевости. Тут мішає ся все правительство і заборонює звичайно одну і другу прогульку. Але оногди таки устроєно прогульку до Устя над Лабою. Зпочатку все ішло спокійно, поки над вечером не прийшло до бійки між Чехами і Німцями, при чім не обійшло ся очевидно без арештовань. Молодочехи обурені виголосили тепер кілька гвалтовних бесід. Пос. Кафтан п. пр. в праскій громадській раді грозить Німцям просто буками. Для піддержки чеських меньшостей по місточках задумали Молодочехи жадати всюди материяльних підмог, а одна дільниця Праги, де головою є пос. др. Герольд, вже і ухвалила таку запомогу. Пос. Герольд поставив в чеськім виділі краєвим відповідне внесенє, що небавом буде рішене. Заразом дорікають Чехи правительству, що оно не боронить їх против нападів зі сторони Німців. Акцію ведуть Молодочехи всесторонно і нема сумніву, що она виїде на користь чеського народу, а тоді зачнуть Німці кричати на всі застави.

В Галичині пустили тепер дві газетярські качки: одну — про уступленє намістника кн. Сангушка, а другу про заведене малого стану облоги в Галичині перед недалекими виборами до ради державної. Вже може місяць тому назад помістив *Галичанин* статю, в котрій доносить „з достовірного жерела віденьського“, що теперішній галицький намістник кн. Сангушко уступить в місяці вересня і его місце займе ґр. Станіслав Бадені, а краєвим маршалком має стати ґр. Стадницький. За причину уступленя кн. Сангушка подають, що, мовляв, він не хоче переводити вибори до ради державної дотеперішнім робом, се-б то пресією правительства на виборців і не візьме за се на себе одвічальности. Вісти сеї ми не подавали тому, бо она з самого

початку здавала ся нам неімовірною. Тепер читаємо в *Gazet-i Narodow-ii*, що о уступленю кн. Сангушка нема й мови. Тим самим упадають також всякі комбінації про его наслідника. Другою такою качкою треба уважати вість, яку подала краківська *Nowa Reforma*. Она писала: „Від одної з осіб, прибувших з Відня, дістаємо відомість, курсуючу там в кругах дневникарських, хоч на разі годі єї ствердити, що на час найблизших виборів до ради державної мають бути скасовані, і то лиш для Галичини, параграфи законів основних, дотикаючі свободи зборів і свободи друку. В таким випадку заведено би в Галичині рід „малого стану облоги.“ „Подаємо, — пише дальше *N. Reforma* — сю відомість з обовязку дневникарського, не беручи за неї одвічальности. Вість тая видаєсь нам неімовірною, бо нічо в Галичині не стало ся такого, що могло би управнювати правительству до обмеженя для неї конституції. Рух людвий і робітничий розвинув ся в иньших краях вчаснійше і без порівняня сильнійше, ніж у нас. Тому то годі, щоби в Галичині хотіли завести стан виїмковий для того, що край сей під взглядом обьявів житя суспільного не єсть виїмкою.“ І нам здає ся ся вістка цілком неімовірною качкою газетярською і ми жалуємо, що *Nowa Reforma* впаде жертвою злого жарту. Чи може мав хтось певний намір, коли пустив ту качку в світ? Може. *Gazeta Narodowa* здогадує ся, що розходило ся тут о агітаційний материял для руских і польских радикалів.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 15-го серпня 1896.

Царівна, повість Ольги Кобилянської, друкована в *Буковині*, виїшла вже осібною відбиткою накладом нашої редакції. Хоч ся повість що йно перед двома днями скінчила ся, ми одержали вже доси з ріжних сторін так Буковини як і Галичини письма признань і подяки за те, що постарали ся о таку гарну річ для читаючої публіки. В тім переконаню,

Дарма, де образоване мале, або й ніяке, де замість щирої праці для народу бачимо так часто систематичне сіяне пристрасти, розладу й неправди, де замість самопожертвованя — саможерство, там і з'їздити ся дарма! І за кого тут і за що має давати розпинати ся „наша публіка“?

Наша публіка, свѣчна часть єї, одушевила ся ідеалами М. Шашкевича, та виступили проти него — свѣточі, учені й патріоти! Наша публіка оснувала Руску Раду, Матицю, й здвигла величавий Народний Дім, — а хто звів ті почини на бездорожа, хто зм'яв і знівечив змаганя публіки? Наша публіка піддержує кільканадцять, коли не більше буре, піддержує часописи, театр і всі иньші інституції, зложила отсе недавно кільканадцять тисяч на будову театру — а що часом отягає ся? Се ще питає, чи винна она, коли отягає ся, чи може таки й оправдана, що не йде за спекулянтами літературними й політичними, за людьми, що замість давати душу за діло, готові пристати нині тут, а завтра там, і то по просту — за гроші. Я би сказав, що наша публіка часто аж надто терпелива й вироуміла, а чому? — бо прибита обставинами й безрадна. Чи дивно серед таких обставин, що наша публіка часом в однім або другім случаю може бути недоглядна або несправедлива?

Але закиди роблені нашій публіці не тільки односторонні. Ті що роблять єї закиди забувають, що повинні-б може *глубше* подумати над

причинами мнених і правдивих хиб нашої публіки, та поглядати якої заради. А головну причину хиб так нашої публіки як і писателів, по моїй думці, найти зовсім не тяжко: причина ся — се недостача *етичної*, а в конечній звязи з сим і недостача *громадської* основи у всій нашій народній діяльности. Правда, бували в нашій народній жизни й свѣтліші хвилини, коли здавало ся, що й суспільність наша й єї, що ведуть єї, зійдуть ся при спільній, доладній, громадській праці — пригадаю рр. 1848—9 та рр. 60-ті й 70-ті, та опісля все наново брали у нас верх дикі й низькі почуваня, до чого таки почасти — дякуючи обставинам — схиляє ся й сама наша вдача. На жаль, перевести тут подрібний доказ дуже трудно, але я думаю, що вистане хочби й загальними словами подати під суспільний осуд те, що і як у нас робить ся.

Здавало-б ся, що нема невійшої річи над єю, що вся народна, „патріотична“ праця, повинна-б бути звернена на розвій і подвигнене загалу. А вже одиниця, хоч би й як она дбала про себе, лише тогди спокійно зможе глянути в будуче, коли найде опору в добре устроєній суспільности. Яку-ж ціну має праця й єї добутки, коли все знести може леда завтрішня хвиля? А чи-ж дійсно тямимо ми о сій, здавалось би так непохитній — житевій правді? чи тямлять єї іменно єї, що беруть на позір діяльнішу як другі участь в нашій народній, „патріотичній“ діяльности? У нас починає ся що небудь з голосни-

ми патріотичними обличками, з поклигом — всі для загального добра! І що-ж? — „наша публіка“ одушевляє ся, дає гроші, час і працю, повегає інституція — а опісля? Чи має опісля ся наша лихословлена публіка аж так надто много причини одушевляти ся й у друге, й у третє..., та відносити ся з довірем до всіх сих, що з такими голосними покликами відзивали ся недавно до неї?

Кілько-ж то наших інституцій розвиває ся так, щоб „наша публіка“ могла справді одушевляти ся ними?? Радше треба жаліти, що серед розбитої й безрадної „нашої публіки“ не чути голосів негодованя. Як то відбувають ся у нас всякі „загальні збори“? Чи справді йде там о обговорене й поладжене справ, чи радше, аж надто часто, „наша публіка“ паде жертвою дрібних пристрастий, кругарства, а навіть прямо — особистих справок? А тимчасом найважнійші справи залягають або й пропадають, сотки людей марніють без помочи й поради, багато молодіжи нидіє або сходить на бездорожа. Я з великим здивованем дивив ся, як у нас нераз за розмірно дрібною народну услугу, а нехай би й працю, люди — навіть такі, що чей зовсім а зовсім сего не потребували-б брали за плату... Що більше, у нас трохи не кожного дня можна почути — „не платять, а хотять, щоб для них робити!“ Певно, коли є такі, що не мають иньшого доходу, що всі свої сили віддають народній праці — о тих не хо-

що повість загально подобає ся, ми постарали ся о особну відбитку в малім числі примірників. Тож хто хоче одержати примірник „Царівни“, нехай поспішить ся з замовленням, бо инакше готов не дістати. Ціна сеї прегарної і великої об'ємом (8^о 424 сторін) повісти виносить без пересилки 1 зр. 50 кр., а для передплатників *Буковини* 1 зр. 25 кр.

Міністер залізниць генерал Гуттенберг відбував в четвер і п'ятницю інспекцію буковинських залізничних шляхів. В четвер приїхав міністер особним поїздом о 1/2 11 год. перед полуднем до Чернівців. На двірці повитали его настоятелі властей і ріжних корпорацій. На промови краевого маршалка і черновецького бурмістра відповів міністер, що засноване особної дирекції руху в Чернівцях тепер неможливе, але що він буде сю справу все мати на увазі. Заразом висказав свій жаль, що час ему не позволяє побути довше в столиці краю. По представленю урядників відїхав міністер до Новоселиці, а вернувши о 2-ій год. зполудня до Чернівців, побрав візити хорому митрополіті, генеральному вікарієви Репті, генералови Маєрови, заступникови президента, крайовому маршалкови, бурмістрови і президентови суду. Опісля звідів міністер бюра управи руху, а відтак відїхав о 4-ій год. пополудни до Сучави, де переночував. В п'ятницю міністер інспекціонував шляхи Глибока-Бергомїт і Карачів-Чудин, а вечером вернув до Галичини, але в Чернівцях задержав ся лише девять минут.

З бук. кр. ради шкільної. На засіданю з дня 12-го с. м. розширено народні школи в Давиденях на 3-кл. школу, в атиненці Зруб основано 1-кл. школу, в Сторожинцях розширено 5-кл. хлопчачу і 4-кл. дівочу школу на 6-кл. школи, школи в Горішніх Пертептах і Валесаці на 2-кл., а в Товтрах й Іорданештах на 3-кл. школи; основано експозитури в Лазовій, Карапчів над Черемшом і в німецькій колонії Ніколявдорф в Лукавці н. С.; затверджено іменоване уч. Николая Готинчана з передмістя Рошоша учителем на передмістю Клокічці; іменовано: уч. Омеляна Василовича з Легучен надучителем при тамошній 2-кл. школі; стабілізовано уч. Зиґмунда Шольца в Рускім Банілові, а уч. Посифа Брандля в Межі; перенесено на власне задане: мол. учительку Вікторію Подвишинську з Вашиків до Старих Мамайців, уч. Ілію Ілюка з Кічери до Старої Жучки, уч. Юлія Бемера з Вижиці до Садагурі; перенесено з службових взглядів: надуч. Василя Григоровича із Сторожинців до Боян, надуч. Василя Поповичука з Боян до Боян-Глинці; надуч. Івана Поновича з Боян до Сторожинців, надуч. Василя Бадале з Вами до Боссанча, а надуч. Юрія Яновича з

Боссанча до Волоки; мол. учителем гімнастики в Чернівцях іменовано Посифа Лиснера, а помічником Н. Гліксмана; п'ятилітні додатки признано: проф. Єронімови Мунтян в Сучаві п'ятий, проф. Посифови Вотті в Чернівцях четвертий, проф. Антонови Романьовскому в Чернівцях другий; службові додатки одержали: надуч. Семен Маєр в Німецькім Сатумаре четвертий; надуч. Денис Тофанель у Волівцях і уч. Омелян Антонович в Долішніх Станівцях перший, уч. Николай Галлі в Марджині і уч. Гізеля Гербергер в Радівцях другий. Окрім того полагджено кілька меньше важних справ.

Рух до Канади. Нам пишуть з Чорного Потока: Що наш нарід легковірний та що тую легковірність, котра ему не раз приносить немало шкоди, підпирає і темнота, то знає певно кождий з нас. Вже перед трьома роками пустили чутку будто би в Росії вимерло народу в богатих селах на холеру, та що російський уряд отворив границю (що вправді і стало ся), аби приходив нарід газдувати. Люди стревожили ся тим сильно, а коли прийшла тут то там вїстка, що один або другий дістав вже в Росії тільки поля з забудованем, а навіть двори з ланами, то почав нарід вивандрувати цілими родинами, особливо з сіл близько границі, як Чорний Потік і Онути, продавши маєток за будь-яку ціну. До сих двох сіл спровадили жандармів майже з цілої Буковини, сторожі фінансової, військової кінноти та цілу компанію піхоти, котрі стерегли границю день і ніч, та се не помогло нічого. А коли прийшов сюди сам президент краю з старостою, щоби о тім переконати ся власними очима, то перебіг перед їх очима через граничний потік тугешний газда Кухяк з конем і фірою. Але за кілька місяців вернули веї назад, пропустивши там гроші, а не заставши тут нічого. Таке саме діє ся в сій околиці і сими днями. Так як перед трьома роками, заохочуване прийшло з сусідної Галичини, так і тепер, але вже не до вивандрування до Росії, а до Канади. Нарід сходить ся товпами на раду, люди ходять проєнти по старшинах о потрібні писма до їзди і старають ся позбути ся свого поля і ґрунту як найгорше. Є межі ними і такі, що належать до громадского уряду, мають воли, кониці з кукурузами та стоги, як н. пр. Тодор Моканік, та що з того, коли він має тут лиш кілька моргів, а там чекають его аж 113 моргів ораного поля, як „Свобода“ пише, без всякої оплати. На щастє е у нас ботато таких розважних людей, котрі лиш покывують головами, та кажуть: „З поблизької Росії ще вернули ся, але в заморській Канаді пропадуть як камінь в воді.“

Економічне віче. Для освідомлення селян товмацького повіту рішив видіти товмацької філії

тудий, основаних як раз „нашою публикою“? А може они так образовані, талановиті, що таки справді жертвують ся, бо — могли-б кождого часу найти иньшу, по платні й шу, роботу? може покинули для народної праці гарні, по платні становища? Коли-б многі наші писателі й діячі працею і пожертвованем добивали ся признана й опори, тоді-б наша публика певно на тім пізнала ся, тимчасом замість сего розбуяла ся у нас пристрастна аґітация.

Певно, що обставини нашого жита не легкі, й багато треба виробити й проєстити. Та й не о закиди кому небудь менї ходить. Але мабуть веї ми бачимо тяжкий внутрішній розстрій в нашім народнім житю, а причина сего є, здає ся менї, в сїм, що в нашій діяльності нема національної етики. Без етики — нема й хоєсноної, спільної, громадской діяльності, бо ж сама етика дає змієт такий діяльності. Замість етики бачимо дрібну пристрасть, замієт спільности — завзяту виключність і нетеримість. Коли-б не се — не нарікали-б наші писателі на нашу публику, а публика — на писателів і політиків.

В. Коцовский.

„Просєвити“ скликати сего року чотири економічні віча, з котрих перше відбудє ся в неділю дня 23-го с. м. в Бороні коло Отині о 1/2 3 год. пополудни. Реферати будуть такі: 1. Про стоваришєня самопомочи; 2) як закладати крамниці по селах і як їх вести, аби стали підоймою добробиту хлїборобів.

Отворенє читальні „Рускої Бєсїди“ в Брїдбу відбудє ся в вівторок, дня 18-го с. м., на Преображенє. Програма обїєме приступні виклади, а при кінци наступлять єсьни і деклямації. Початок о 3-ій год. з полудня.

Quo titulo? Із Ставчан доносять нам, що сими днями похоронено там сестру православного консисторского совітника і ставчаньского пароха, але не на гарнім цвинтари, а — коло церкви. Не знаємо, за які заслуги оо. Бежанів для Русинів дано покойній сестрі таку честь, що поминено навіть громадскі закони, пієля котрих не вільно померших хоронити коло церкви. А що буде тоді, коли громада сходе колиєє малу церковцю заступити більшою, а не зможе задля тої могили сестри о. пароху? Чи може має громада задля великопаньских примх о. пароху в такім винаку дарувати під церков иньший ґрунт?!

Винючника замаху у Відні, котрий позбавив жита одного хлопця слюсарского, а другого здоровля в робітні слюсаря Баша, викрила поліція — як ми се вчера подали — в особі челядника слюсарского Фока, котрий мешкав в тім самім домі, що й Баш, а на котрого зразу не було й найменьшого підозріння. Лиш всесторонні і дуже шильні дохождєна навели на сїд, що виновником мусить бути Фок, але не він сам заніє бомбу до робітні Баша, лиш пієслав через якогось чоловіка. Деякі люди виділи Фока, що того критичного дня стояв на улиці з якимсь чоловіком, очевидно якимсь робітником, котрий ніє на плечах мїшок, і тому чоловікови дав якийсь пакунок. Отже тепер удало ся поліції вислідити того чоловіка. Єсть то Словак, Фльоран Гунка, котрий того самого дня приїхав до Відня, щоби тут стати до роботи при реґуляції потока Віденки у Відні. Фок наймив его, дав ему 90 кр. за дорогу і пієслав до робітні Баша, а даючи ему небезпечний пакунок сказав, що то єсть старий замок до направи. При тім ще звернув увагу Словака, щоби ніє той замок осторожно і не пустив на землю. Гунка дійєсно ніє пакунок дуже осторожно і лицю то уратувало его від такої смерти, якою погиб опієля в робітні хлопєць слюсарский. Гунка подав докладний опієт того, хто ему дав той пакунок, і показало ся, що то був Фок.

Великий фєстин. З нагоди уродин пієсаря відбудє ся на горі Гєбля в Чернівцях завтра, в неділю дня 16-го с. м., великий фєстин, при чім будуть грати війскові оркєстри 41-го п. п. з Чернівців і 95-го полку з Станіславова.

Малій фєйлетон.

Математика і любов.

Математика і любов належать до жіночого пола. Обі завертають голови. Рїзнять ся лиш тим, що одна є пристрастною, друга знанем. Любоби не можна назвати наукою. Она дуже часто без нашого відома вкрадаєє до серця, не зважаючи при тім на голову. Тому то стрїляють залоблені много дурниць. Математика-ж держить ся лиш одного розуму, не рефлектуючи при тім на серце. Тому і між найлішними людьми є кєнскі рахмістри, котрим за десятку можна й одиницю дати.

В математиці і любови говорить ся багато про лєми, з тою рїжницею лишє, що в любови лєми не дають ся так легко стягати, як в математиці. В математиці людекий розум знає „корієне тягнути“; з любови ніхто корєня не вирвє; часом аж серце з тим корєнем рвє ся.

Математика оперує числами, а любов силами кавалєреких довгів.

Любов не може жити з математикою в згоді; она зараховуєє і дуже часто не може витримати проби.

Увазі доброго математика не уїде найменша похибка; залюблений не видить часом цїлої кони фальшив.

В любови як і в математиці є чотири головні операції. Перша операція: залюблені додають собі в пернім часі як найкрасші прикмети. Друга: звязок веде за собою множене. Третя: часто наступає дїльба, а потім і четверта операція — відтягане, бо одно від другого відтягає ся.

Скоро яке внесене є математично доважане, ніхто о єго правдивости не сумніває ся; скоро-ж залюблений каже: „я тебе люблю на правду“, то здорово мислячі люди кивають на се головами.

В математиці і в любови є прості і відвернені пропорції. В любови пропорція називає ся тоді відвернена, коли „він“ є десять літ молодший від „неї“.

Тому, що любов не вмє рахувати, приходить не в однім подружю до диференцій. Хоть муж часом берєсь до математики, він таки рад не рад мусить признати фальшивість рахунків для кравчихи і модистки і заплатити їх без проволочи.

В математиці і в любови не можна часом дійти до кінця. Коли-ж притім знайде ся ще яка відвернена пропорція або приятель дому, тоді не може вже обійтись без скорочень і ломів, тоді й найліпший математик ломить собі голову над розвязкою подружньої завдачі.

Евгенія Ярошинська.

Ціни збіжки і других продуктів.

Дня 10-го серпня 1896.

	Львів.		Чернівці.	
Пшениця	від 6.50	до 7.—	від 6.70	до 7.—
Жито	„ 5.25	„ 5.50	„ 5.30	„ 5.40
Ячмінь бров.	„ „	„ „	„ „	„ „
Ячмінь простий	4.25	4.50	„	„
Овес	5.80	6.—	5.40	5.80
Ріпак	8.50	8.75	7.90	8.30
Горox	4.50	8.—	4.20	7.50
Вика	4.50	4.75	0.—	0.—
Льнянка	0.—	0.—	0.—	0.—
Біб	0.—	0.—	0.—	0.—
Бобик	4.25	4.50	0.—	0.—
Гречка	0.—	0.—	0.—	0.—
Конюшина черв.	0.—	0.—	0.—	0.—
Конюшина біла	0.—	0.—	0.—	0.—
Конюш. шведск.	0.—	0.—	0.—	0.—
Кукуруза стара	0.—	0.—	4.40	4.80
Хміль 12.— 15.— злр. за кільо у Львові око-	вита за 10.000 літрів 12.75—13.25			

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

асист. оператора ц. к. хірург. клініки університетської Білгорода-Гуссенбаєра у Відні

находить ся

в Чернівцях, улици Мецгера ч. 25.

В справі приймає хорих і інших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки Д-ра Квятковського в Чернівцях, улици ратушевої (дім Вішоффера.) (23—100)

Літературне Товариство „РУСКА БЕСІДА“ в Чернівцях,

улиця Петровича число 2, має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаговану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7 разом за 7 зр.

З пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

ІІ. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних відбирателів, гостий і публику, що я перебрав існуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делікатесів (заснований 1812 р.),

а окрім того

АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сїй нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостий добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прощу о часті замовлень і пишуєь

з поважанем

СТЕФАН ГАІНА.

РАМИ

для образів і фотографій можна найдешевше дістати лише у

Б. САЛЬТЕРА

в Чернівцях,

ул. поштова ч. 9 (напротив будинку ц. к. пошти). 18—20

РУСКА КАСА

ДЛЯ ОЩАДОНОСТИ і ПОЗИЧОК, стоварищенне акціонерне з ограниченою порукою в Чернівцях, ул. Петровича 2.

Приймає вклади щодинні на 5 1/2 процент від членів, що закладали ідею членському вкладу. Дивіденди від членських вкладов беруть ся 18 етат.) Членська вкладка виносить 20 зр. а. в. Селян, що згодомуть ся о позичку, як також ругачей повинні предлозити виписки табуларний, або що найменше книжочку позичкову і аркушту щєсности.

ХТО

хоче кунити добрий і справедливий

МОСТ ОВОЧЕВИЙ з яблoк або грушок.

грубо витиснений, причім гварантую за добру якість, нехай уласть ся до економа і торговельника

ГАНС СТАРІ, ЕДЕЛЬСБАХ,

почтова і залїзнична станція Фельдбах в Стирії. Посудину на мост прошу прислати або могу і сам дати. Замовлень вислаю за нослїплатою. (10—10)

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Nidters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichsten, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Всєм Духовеньству і всім вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарїяти всіх трех галицких Епархїй, обезпечає будинки, скот, господарскї знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас єо пожарї, а договори заключені з першими Товариствами контрасекураційними подають „Дністрови“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвишї суми.

Полїси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На жите можна обезпечати ся через „Дністер“ після всіх можливих комбїнацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористїтїшї уелїва і видає полїси і квіти в рускїм язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоварищенє зарєєстрованє з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третїх лиць владки до опрoцентованї по 5 процент. Гваранція цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тїлько властїтелям реальностїй, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десятиа часть на удїл.

Зголошенє о удїленє агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

Хто хоче мати добру і дешево

МАШИНУ ДО ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Новї продаю дешевше як всюди, а употребленї, ще добре удержанї почавши від 20 зр. і то за готовї грошї і на виплат. Хто кунить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цїлий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і облужу Вас по братньому.

З поважанем

В. Данилевич, машинїст у броварї Штайнера в Чернівцях, при ул. головної ч. 20.

За редакцію відовїдає Др. Василь Дутчан.